

Ojciec doc. dr hab. Ludwik Kaszowski geograf – paulin

Doc. dr hab. Ludwik Kaszowski całe swoje dojrzałe życie związał z Instytutem Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tutaj rozpoczął studia, tutaj też zdobywał kolejne stopnie naukowe. Zawsze był Dobrym Człowiekiem, czułym na troski i nieszczęścia innych. Od zawsze był powiernikiem członków wspólnoty geograficznej w różnych sprawach, niekiedy bardzo skomplikowanych. Dla wszystkich znajdował czas i dobre słowo.

Był świetnym organizatorem oraz znanym i poważanym badaczem. W 1993 roku został wybrany Dyrektorem Instytutu. Ale już przedtem pełnił odpowiedzialne funkcje kierownika Zakładu Geomorfologii oraz kierownika Stacji Naukowej Instytutu w Łazach koło Bochni. Należy tu przypomnieć, że w zasadzie był on twórcą tej Stacji, która bez Jego wielkiego zapału i zaangażowania zapewne nigdy by nie powstała i nie zajmowała czołowego miejsca w sieci terenowych stacji geograficznych w Polsce. Dwukrotnie też był wybierany Zastępcą Dyrektora Instytutu do spraw dydaktycznych. Pragnę tu szczególnie przypomnieć powierzenie Mu tej funkcji w 1981 roku. Powstanie „Solidarności” sprawiło, że po raz pierwszy w dziejach odbywały się powszechne wybory władz Instytutu, w których uczestniczyli wszyscy pracownicy i liczna reprezentacja studentów. To właśnie studenci zdecydowali o wyborze na „swojego” Dyrektora L. Kaszowskiego, podówczas jeszcze doktora. Był to proroczy wybór. Kilka miesięcy później „nastał” stan wojenny i L. Kaszowski bez reszty oddał się pracy konspiracyjnej oraz ratowaniu aresztowanych lub prześladowanych studentów.

Był wspaniałym Dyrektorem. Zawsze, nawet w sytuacjach wydawałoby się bez wyjścia, znajdował kompromisowe rozwiązania. Prywatnie wiem, że na ogół we wszystkich takich przypadkach wsparciem dla Niego była modlitwa, która nie tylko niosła spokój, ale i nasuwała sposoby rozwiązywania drażliwych problemów. Pod Jego kierownictwem Instytut Geografii stał się jedną z najlepiej funkcjonujących placówek Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Doc. L. Kaszowski jest znanym i cenionym w świecie naukowym – w Polsce i za granicą – badaczem w zakresie geomorfologii, a ostatnio również geografii religii. Był twórcą krakowskiej szkoły geomorfologii fluwialnej. Zawsze interesowały Go obszary górskie, stąd jako geograf uczestniczył w wyprawach badawczych w wysokie góry

– Andy, Hindukusz, Atlas. Zebrane w trakcie tych wypraw materiały stanowiły zasadniczą część Jego rozprawy habilitacyjnej (1985 r.). W swych pracach osiągnął rzadką w dzisiejszych studiach naukowych umiejętność dokonywania syntez, zwłaszcza w zakresie relacji środowisko przyrodnicze–człowiek.

Doc. L. Kaszowski jest doświadczonym i cenionym nauczycielem akademickim, a jego zajęcia zawsze cieszyły się wysoką opinią wśród studentów. Był inicjatorem i współautorem nowego programu i nowego systemu studiów geograficznych, którego zasady przejęły potem inne ośrodki geograficzne w kraju. Jest promotorem prac doktorskich.

Te wszystkie osiągnięcia doc. L. Kaszowskiego sprawiły, że zajmuje on wyraźnie ugruntowaną pozycję w polskiej geografii, zwłaszcza w geografii fizycznej. Jest On jednym z głównych w Polsce i jednym z ważniejszych w świecie autorytetów naukowych w zakresie geomorfologii obszarów górskich i wyżynnych.

Od dawna doc. L. Kaszowski angażował się w różne działania typu społecznego zarówno w strukturach kościelnych, jak i w Uniwersytecie. Szczególnie to Jego zaangażowanie zaznaczyło się w okresie lat 80. Wspólnie zakładaliśmy w Instytucie „Solidarność”, w której pełnił funkcję zastępcy przewodniczącego. Ciągle mam Go przed oczami w pogotowiu przed kolejnymi strajkami lub innymi akcjami. W okresie stanu wojennego niósł pomoc potrzebującym pracownikom i studentom. Organizował różne akcje protestacyjne, współpracował z Archidiecezjalnym Komitetem Pomocy Internowanym i Uwięzionym. Zawsze wyszukiwał osoby potrzebujące pomocy. Znane mi są przypadki, gdy w sytuacjach skrajnych oddawał potrzebującym całe swoje pensje. Był inicjatorem w Instytucie akcji charytatywnej na rzecz Polaków mieszkających na terenach dawnego Związku Radzieckiego.

Zawsze podziwiałem u Ludwika Jego bardzo dojrzałą religijność. Wyniósł ją ze swego domu rodzinnego. Często wspominał atmosferę domową i rodzinne życie religijne, o które tak bardzo dbała Jego Matka. Ta kulturowana w Jego rodzinie szeroko pojęta religijność i kultura chrześcijańska sprawiła zapewne, że jeden z Jego braci – Michał – poszedł za głosem Pana i został kapłanem. Szereg lat później wezwanie Pana usłyszał Ludwik, który podjął decyzję, aby resztę swego życia spędzić na służbie Matki Bożej.

Obserwowałem Ludwika w Jego codziennej działalności, odbywałem z nim setki rozmów. Razem uczestniczyliśmy w pracach grupy synodalnej. W tych moich kontaktach z Ludwikiem zawsze wyczuwałem obecność Boga i Maryi, która jest Jego szczególną Patronką. Ta Jego działalność w duchu bożym była czymś niezwykłym w sferach dość zlaicyzowanych. Tak jak niezwykła była i jest nadal Jego skromność, nie częsta przecież w środowisku akademickim. Dwukrotnie (1993 i 1994 roku) wędrowaliśmy wspólnie w pielgrzymce pieszej ze Skalki na Jasną Górę. Obserwując – zwłaszcza podczas drugiej naszej wędrowki – Jego zachowanie, głębię Jego modlitwy i medytacji przeżuwałem, że konkretyzuje się w Nim decyzja poświęcenia się Służbie Bożej.

Rozpoczął się nowy etap życia doc. L. Kaszowskiego. Po odbyciu nowicjatu i nauce w Seminarium Duchownym Ojców Paulinów uzyskał święcenia kapłańskie. Powrócił też do naszego Instytutu, podejmując zajęcia w Zakładzie Geografii Religii. Wspaniale łączy funkcję nauczyciela ze swym posłannictwem duszpasterskim, wspaniale się wkomponował w życie Instytutu ten niezwykły Paulin – Geograf. I dziękujemy Opatrzności, że postawiła Ojca Ludwika na naszej drodze, a zarazem za to, że również nam pozwoliła znaleźć się na Jego ścieżce życia.

Antoni Jackowski

*Dyrektor
Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej
Uniwersytetu Jagiellońskiego*

Rev. Prof. Ludwik Kaszowski a geographer and a monk

Professor Ludwik Kaszowski has dedicated his entire life to the Institute of Geography and Spatial Management of the Jagiellonian University. It was here that he began his studies, and here he received his academic degrees. He has always been a Good Man, sensitive to problems of others. He has always acted as a confessor to the members of the geographic community for various matters, often very complex ones. He has always found time and good word for everyone.

He has been a great organizer and a recognized and respected researcher. In 1993, he was elected as a Head of the Institute. But even earlier he performed responsible functions of the Head of the Geomorphology Department and the manager of the Institute's Research Station at Łazy near Bochnia, east of Cracow. More than that, Fr. Kaszowski was actually the proponent and founder of the Station, would could not have been created if not for his great involvement and effort, while now it is a leading establishment of the type on a national scale. He was also elected twice as the Institute's Deputy Head for Research. Let me tell at this point the circumstances of awarding him this function in 1981. The establishment of the *Solidarity*, the first officially recognised free trades union movement in Communist Poland, resulted in the historic first general elections of the Institute's authorities with all of the employees and a large student representation. It was the students who decided on the election of "their" Head, Ludwik Kaszowski, then only holding the PhD degree. It was a good choice. Several months later the martial law was imposed and L. Kaszowski became completely involved in an underground movement, saving arrested or persecuted students.

He was a great Institute Head. Always, even in what seemed to be hopeless situations, he would find a compromise-based solution. I privately know that in all such cases he found support in religion, which brought him not only peace, but also methods for solving delicate problems. Under his supervision, the Institute of Geography became one of the best functioning departments of the Jagiellonian University.

Prof. L. Kaszowski is a recognized and respected researcher, both in Poland and internationally, in the area of geomorphology, and recently also in geography of religion. He was the founder of the Cracow school of fluvial geomorphology. He has always been interested in mountainous areas, hence as a geographer he

participated in research trips in high mountains – the Andes, Hindukush, the Atlas Mountains. Materials collected during these trips constituted the main part of his dissertation for *doctor habilitatus* degree (1985). In his dissertations, he showed the ability, very rare nowadays, to make syntheses, in particular in the area of man-environment relationship.

Prof. L. Kaszowski is a consummate and well-established academic teacher, his courses invariably popular with students. At the advent of Polish political changes he initiated and co-authored a landmark reform of the geographic curriculum and study system, the principles of which were later taken over by other geographic centres in Poland. He is also active as a supervisor of PhD dissertations.

All these achievements have earned Prof. Kaszowski a strong position in the Polish geographical milieu, in particular with regards to physical geography. He is considered a foremost Polish authority and a respected international researcher in the area of mountain and upland geomorphology.

Prof. L. Kaszowski has been involved in social activities for a long time – both in the church structures and at the university. This involvement was particularly visible in the 1980s. We worked together establishing the *Solidarity* movement at the Institute with him as a deputy chairman. I can still picture him on alert before planned strikes or other actions. During the martial law, he helped the employees and students in need. He organized various protest actions and maintained a vital link with the Archdiocese Committee for Aid to the Arrested and Imprisoned, the Catholic organisation with the local Archbishop's blessing. He was always on a lookout for people in need of assistance. I know of cases where he gave his entire salaries to the ones in need. He initiated charity actions at the Institute for the benefit of Poles living in the former Soviet Union.

I have always admired Ludwik's mature religiousness. He was brought up like that at home. He often recollected the atmosphere of his home and the religious life of his family, which was taken so much care of by his mother. Such broadly understood religiousness and Christian culture, cultivated in his family, made one of his brothers – Michał – follow the call of the Lord and become a priest. Many years later, Ludwik too would hear such calling and make the decision to spend the rest of his life in the service of Our Lady.

I had many chances to see Ludwik in his day-to-day work and we had many conversations. We both participated in the work of the Synod group. In my relations with Ludwik I have always sensed the presence of God and of Our Lady, his special Patron. These activities of his in the godly spirit were quite unusual in the rather lay spheres. Just as his modesty, not a ubiquitous virtue in academia. On two occasions, in 1993 and 1994, we went on the walking pilgrimage from the Cracow's church of Skalka to Jasna Góra, Poland's sacred shrine to the Virgin Mary. When I observed his manner, particularly during our second pilgrimage, and the depth of his prayer and meditation, I sensed that he was reaching his decision to devote himself to the Service of God.

A new stage in the life of Prof L. Kaszowski began. Following a novitiate and having completed his education at the Seminar of the Pauline Fathers, he was

ordained as a monk. He also returned to our Institute, taking classes at the Department of Geography of Religion. This extraordinary Pauline-cum-Geographer is outstanding in combining the function of a lay teacher and a preacher, and adds a very special ingredient to the life of the Institute. We can thank God for giving us Father Ludwik and for placing us in his life.

Translated by LETTERMAN Ltd Translators and Interpreters

Antoni Jackowski

*Director
of the Institute of Geography
and Spatial Management
of the Jagiellonian University*

